

RÖSTRÄTT FÖR KVINNOR

Tidning utgiven av Landsföreningen för kvinnans politiska rösträtt.

MOTTO: Vi kunna aldrig göra så mycket för en stor sak som en stor sak kan göra för oss.

III. ÅRG.

STOCKHOLM, 1 AUGUSTI 1914.

Nr 15.

RÖSTRÄTT FÖR KVINNOR

utkommer den 1 och 15 i var månad

Redaktör: ESTER BRISMAN.

Träffas onsdag och lördag kl. 1/3-1/4.

Redaktion och Expedition: 6 Lästmakaregatan I

Expeditionen öppen vardagar kl. 1-4.

Rikstel. Norr 600. Allm. tel. 147 29.

Telegramadress: Rösträtt, Stockholm.

Prenumeration genom posten:

Pris för 1914 1 krona. Lösnummer 5 öre.

För utlandet sker prenumeration antingen genom posten eller genom insändande av 1 kr.

75 öre i postanvisning till tidningens expedition.

Annonspris: 15 öre per millimeterhöjd, större annonser och årsannonser rabatt.

Annonsavdeln.: Rikstel. 456. Allm. tel. 456.

9 f. m.—7 e. m.

I elfte timmen.

Den svenska riksdagen går nu snart att ännu en gång — den elfte i ordningen — behandla frågan om kvinnans politiska rösträtt. Nyss har i vårt grannland Danmark riksdagen ånyo sammanträtt efter nyvalen till landstinget, vilka tillförsäkrat grundlagspartierna en avgjord majoritet. Det är således blott en fråga på veckor eller dagar, när de danska kvinnorna skola få den fulla politiska medborgarrätten, som därmed är genomförd i alla de nordiska länderna utom Sverige. I Finland erhöles kvinnorna allmän rösträtt 1906, i Norge rösträtt med kommunalstreck 1907 och allmän rösträtt 1913, i Danmark få de allmän rösträtt 1914, och i Sverige — när? Och dock var Sverige det första av de nordiska länderna, som skänkte kvinnorna kommunal rösträtt — 1 år före Finland, 39 år före Norge och 46 år före Danmark.

Varpå kan det då bero, att Sverige kommit så på efterkälken när det gäller den politiska rösträtten?

Sveriges rösträttskvinnor ha dock arbetat minst lika energiskt och målmedvetet som de övriga nordiska kvinnorna, arbetat lojalt och stritt med ärliga, blanka vapen. De ha djupt känt behovet av medborgerlig kunskap och sökt att få denna spridd bland kvinnorna i så vida kretsar som möjligt efter måttet av sina krafter och tillgångar. I allt större utsträckning ha kvinnorna tagits i anspråk för olika kommunala värv, och sedan de fått kommunal valbarhet — utom till landstingen — äro bortemot ett 80-tal kvinnor stadsfullmäktige. Av dessa äro 14 stadsfullmäktige i städer, som välja riksdagsmän till Första kammaren, och alltså äga 14 av Sveriges omkring 1,200,000 kvinnor över 24 år politisk rösträtt.

Finnes det någon, som kan tänka sig, att sedan kravet på kvinnans rösträtt en gång blivit väckt till liv och gripit omkring sig så som det nu gjort, detta krav skulle kunna tillfredsställas genom något annat än sin egen uppfyllelse? Jag tror att den saken är alldeles utesluten och jag tror att det finnes ett mycket starkt positivt skäl därför. Ty om vi betrakta denna politiska fordran, så är den ju icke något isolerat, något som utan skönjbart samband med de stora politiska huvudströmningarna plötsligt framträtt. Det är i själva verket ingenting annat än ett nytt utslag på ett särskilt område av den största politiska kraft, som verkat under mer än ett sekel, den politiska kraft, som den franska revolutionen formulerade såsom fordran på jämlikhet.

Karl Staaff.

Några skadliga verkningar på det kommunala livets område ha veterligen icke uppstått genom kvinnornas inträde i detsamma; tvärtom ha de arbetat som goda kamrater tillsammans med männen och ha under den korta tiden av 4 år hunnit utföra en del nyttigt arbete och som stadsfullmäktige väckt ett 50-tal motioner. Att dessa till större delen fallit inom sådana speciellt kvinnliga områden, som vården om barn, gamla och sjuka, m. m. är endast naturligt och gott. Ty kvinnans uppgift såväl i det kommunala som i det politiska livet bör ju vara den att — förutom allt det som rör det allmänna medborgarintresset — även göra sin speciella insats inom de grenar av samhällslivet, där i regeln männens erfarenhet och känsla icke hinna till.

Ty det är en sanning, att männen, även med den allra bästa vilja, aldrig kunna föra kvinnornas talan på ett sätt, som gör dessas egen insats obehörlig. Det så starkt maskulina samhället kan mycket väl tåla vid en god portion kvinnligt inflytande utan att därför riskera att bli effeminerat.

Och så ännu en sak. En av de djupast rotade mänskliga känslorna är väl kärleken till det egna landet, till hembygden och önskan att åt kommande generationer bevara detta som arv och eget. Och då just kvinnan står i den allra intimaste kontakt med såväl de levande som de ofödda släktena, så bör hon, om någon, vara en samhälls- och fosterlandsbevarande kraft, som icke får lämnas obegagnad.

I fosterlandets intresse bör därför Sveriges riksdag skänka medborgarrätten åt landets kvinnor, och den bör göra det nu. Det är ändå i elfte timmen, om Sverige vill undgå att bli det enda av Nordens länder, som icke i full utsträckning tagit upp kvinnorna i det ansvariga samhällsarbetet.

I. W. S. A:s styrelsemöte i London.

8—11 juni 1914.

Rösträttsalliansens Internationella kommitté, d. v. s. den egentliga styrelsen plus ordförandena (eller deras suppleanter) för de anslutna nationella föreningarna, har haft ett sammanträde i London 8—11 juli. Det är första gången i alliansens historia, som ett sådant sammanträde äger rum mellan kongresserna, men det blir sannolikt icke den sista.

Det var huvudsakligen två frågor, som förelades kommittén till behandling, nämligen dels uppdraget av programmet för Berlinkongressen nästa år, dels inrättandet av en alliansens internationella pressbyrå, genom vars försorg tillförlitliga nyheter angående rösträttsrörelsen i alla länder kunde skaffas spridning i den allmänna pressen.

I sammanträdet deltog för Sveriges del fröken Signe Bergman i egenskap av styrelsemedlem, samt under tecknad som hennes suppleant i hennes egenskap av L. K. P. R:s ordförande. I övrigt voro representerade England och Förenta staterna, Danmark, Finland, Tyskland, Holland, Belgien, Frankrike, Österrike, Ungern samt Schweiz; om man får räkna Böhmen och Galizien in under Österrike, alltså jämt hälften av de anslutna länderna.

Berlinerprogrammet upptog största delen av förhandlingarna; dock menas här med "programmet" icke så mycket vilka ämnen som skola bli föremål för kongressens behandling i Berlin, som mera i vilken yttre form förhandlingarna rörande de olika ämnena skulle försiggå. Det blev nämligen vid kongressen i Budapest klart, att alliansen numera vuxit sig så stor, att de gamla enkla formerna för kongressarbetet icke längre voro till fyllest; dels fordrade de olika ärendena mycket mera ingående förberedelse, vilket i praktiken vill säga mera kommittéarbete, dels har själva stoffet för förhandlingarna blivit för rikt och för mycket differentierat för att kunna medhinnas under ett fåtal plenarmöten: det behövs en uppdelning, vilket i praktiken vill säga arbete på sektioner.

De stora delegationerna och de alltjämt stigande utgifterna för deltagande i kongresserna ha medfört, att valet av delegationsmedlemmar oftast blir mer eller mindre tillfälligt, beroende mera på vem som kan ha tid och råd att resa, än på vem som är mest inne i det praktiska arbetet och vem som de olika länderna helst skulle valt till sina representanter, ifall valet varit fullt fritt. Likaledes tillkomma ju ständigt nya länder med helt nya och alldeles övade delegationer, och det ena med det andra har gjort att flertalet röstberättigade kongressdeltagare äro nya och övade i arbetet och därför ej i stånd att fatta förnuftiga beslut i de föreliggande frågorna, endast på den utredning som kan givas genom ett litet inledande föredrag, vilket oftast dessutom är och måste vara byggt på nationella synpunkter och erfarenheter.

Av en av alliansens sekreterare, miss Chrystal Macmillan, hade utarbetats ett förslag till uppdelande av Berlinkongressens tid på kommittésammanträden, sektionssammanträden och plenarsammanträden, vilket var mycket användbart såsom grundval för förhandlingarna. För min del hade jag tänkt mig — och det var orsaken varför jag åtog mig att fara med — att det först borde utarbetas ett generellt kongressreglemente, vilket skulle antas tills vidare endast för Berlinkongressen för att där prövas och slutgiltigt vidare ventileras på det ordinarie mötet 1917, och att detta schema sedan skulle ifyllas med sådana förhandlingsämnen, som man kunde förutsätta skulle bli aktuella i Berlin. För ett sådant förfaringsätt voro mötesdeltagarna nu emellertid icke mogna eller icke beredda; de föredrogo att ta sakerna alldeles konkret; de beslöto att kommittéerna, de redan existerande och de, som själva kongressen kunde komma att tillsätta, skulle få till sitt förfogande dels en hel dag, innan de egentliga förhandlingarna började, dels en daglig morgontimme, dels en förmiddag mitt i veckan; övriga förmiddagar skulle utfyllas av plenarmöten, vilkas dagordning skulle utarbetas av styrelsen, och slutligen uppdelades det mera allmänna stoff man antog skulle komma till behandling på en hel rad sektioner, vilka skulle sammanträda samtidigt under återstående eftermiddagstimmarna. Dessa sektioner skulle ej ha rätt att fatta beslut, endast att diskutera; önskade vederbörande sektion ett eller annat beslut eller en eller annan resolution fattad, så skulle detta hänvisas till plenarförsamlingen, vilken ensam ägde rätt att fatta beslut. Av ämnen som säkerligen komma att få en framträdande plats på Berlinkongressens program kan nämnas rösträttsrörelsens ställning till de politiska partierna, samhällskunskap och de olika formerna för dess meddelande, rösträttsrörelsen och det sociala arbetet samt press och litteratur.

Rörande alliansens egen pressbyrå

Damdräkter

tillverkas verkligt förstklassigt under ledning av akademiskt utbildad tillskärare. OBS! Full garanti.

A.-B. Londoner Herr- & Damskrädderi-Etabl.

37 Drottninggatan, 1 tr.

A. T. 225 19. R. T. 67 13.

(A. F. 1629).

Ivar Hægströms Boktr. A.-B.

26 Gamla Kungsholmsbrogatan 26

Allt slags boktryck.

Frågobyran Kronan

Amanuensen C. Mothander

Mästernamnelsgatan 71, Stockholm. 10—4.

Alla juridiska uppdrag. Alla slags förfrågningar med 1 kr. postförskött. Specialitet: Barnuppföringsmål.

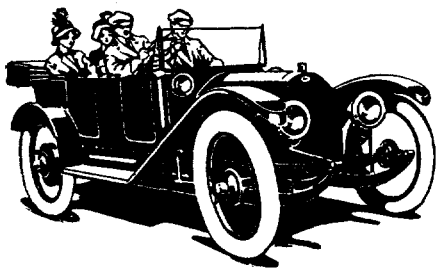
Mer än 14000 kvinnor försäkrade i

SVENSKA LIF

Skandinavians största ömsesidiga livbolag.

STOCKHOLMS GENTLEMANNACHAUFFÖRSKOLA

Inneh. E. Göransson & J. Rehn.

Utbildar chaufförer på kortaste tid. Separatkurs för damer. Skickliga lärare. Billiga priser. Eleverna få köra en timme varje dag c:a 1 månad. Anmälningar emottagas hos Automobill. H. Kjellgren, Arsenalsgatan 8 D, Stockholm.

beslöts att en sådan borde inrättas. Huruvida detta beslut kan komma att verkställas beror nog på, om man för detta svåra och maktpåliggande arbete kan förvärva fru Rosika Schwimmer, vilken, dels i egenskap av yrkesjournalist, dels på grund av sin stora internationella erfarenhet och vana, är som klippt och skuren för detta arbete och sannolikt den enda, som verkligen kan genomföra det, så att det blir någon nytta med det. Meningen är, att så småningom få in i hela den allmänna pressen sådana nyheter om rösträttsrörelsen, som verkligen ha internationell betydelse; som var man vet, är det enda, som nu återfinnes i våra tidningar om utlandets rösträttsrörelse, telegram var gång de engelska suffragetterna bränt upp ett hus, sönderskurit en tavla eller övat något liknande våldsdåd; allt sådant inregistreras med begärlighet, medan ingen människa vet besked exempelvis om den rösträttsdebatt, som ägde rum i House of Lords 5 och 6 maj i år och de betydelsefulla yttranden där fälldes av lordkanslern Haldane, lorderna Selborne och Lytton samt biskoparna av London och Oxford. Det är klart, att en byrå som kan mata världspressen med verkligt upplysande nyheter angående rösträttsrörelsen i de olika länderna, och som kan göra detta i sådan tid och sådan form, att tidningarna verkligen finna sig betjänta med att intaga materialet och småningom prenumerera på detsamma, är av utomordentlig betydelse för hela vår rörelse; men det är lika klart att om detta skall lyckas, så kan det ej, såsom fallet är med det mesta av våra strävanden, byggas på rent dilettantarbete. Det måste ske fullt yrkesmässigt och av därtill kompetenta personer, och sådana växa icke på träd och äro dyra att förvärva. Jag hoppas emellertid innerligt att det må lyckas att ordna det hela så att Rosika Schwimmer kan överta det; går detta ej kommer sannolikt hela planen att förfalla.

Vilken utomordentlig skillnad det är på publikens intresse för rösträtts-saken i England nu mot 1909, då alliansen i London hade sin 5:te kongress, syntes dels på tidningarnas hållning — massor av reporters överallt där vi kunde åtkommas och långa artiklar om allt vad vi kunde säga om vår egen och engelsk rösträttsrörelse — dels på de talrika bjudningar, huvudsakligen från överhuskretsar, som kommo oss till del. Och slutligen — och det är väl ett tidernas tecken, väl så betyd-

* Frutiteln betyder ej att Rosika Schwimmer gift sig; den är endast ett uttryck för hennes önskan att kvinnor liksom män skola ha en gemensam titel, oberoende av deras civilstånd.

Zenegin

Viktigt o. erkänt läkemedel för

Lungsiktiga o. Bröstsvaga.

Försäljes å alla svenska apotek. Pris Kr. 7.50 pr flaska om 800 gr.

Ortsextraktfabriken Zenegin, Stockholm.

Litet statistik ur opinionsyttringen.

För att bedöma hur livligt deltagandet i opinionsyttringen varit i olika delar av landet, är det inte nog att endast se siffrorna från de olika länen, utan man måste rättvisligen också ta hänsyn till folkmängden. I nedanstående tabell angives i fjärde kolumnen antalet deltagare i opinionsyttringen i procent av folkmängden för de olika länen. Se vi på dessa siffror, finna vi genast att Stockholms stad kommer först och därefter de länen, som innesluta de större städerna. Detta är ju helt naturligt, då svårigheten att nå fram till alla kvinnor är så mycket

större på landsbygden än i städerna. Den lägsta procenten återfinnes i regel i län, som i allmänhet anses konservativa eller där kommunikationerna äro mindre goda såsom Kalmar, Gotlands och Västerbottens län. Jämföra vi åter namnåret 1914 med det som nåddes 1907 (sista kolumnen), ser man genast att siffrorna se helt annorlunda ut. Här är det Älvsborgs län och Småland som lyser. Detta visar att intresset för kvinnans rösträtt trots allt motstånd tränger fram i alla bygder och varder såsom en surdeg som genomsyrar landet.

L ä n	Folkmängd 31 dec. 1913	Antal namn vid opinionsyttringen 1914	Antal namn i procent av folkmängden	Antal namn vid petitionen 1907	Förhållandet mellan namnantalet 1914 och 1907
Stockholms stad	382 085	50 806	13,3	35 112	1,8
Stockholms län	222 046	13 939	6,3		
Uppsala län	130 404	7 847	5,7	3 813	2,1
Södermanlands län	182 180	10 875	5,9	3 821	2,8
Östergötlands län	298 488	12 849	4,3	6 503	2,0
Jönköpings län	216 697	15 878	7,3	3 117	5,1
Kronobergs län	157 260	5 180	3,3	889	5,8
Kalmar län	227 798	5 806	2,5	716	8,1
Gotlands län	55 422	1 240	2,2	736	1,7
Blekinge län	150 049	10 170	6,8	3 495	2,9
Kristianstads län	232 734	9 209	4,0	1 821	5,1
Malmöhus län	469 377	39 968	8,5	10 276	3,9
Hallands län	146 771	4 534	3,1	4 098	1,1
Göteborgs och Bohus län	395 471	32 437	8,2	17 685	1,8
Älvsborgs län	291 330	11 753	4,0	1 290	9,1
Skaraborgs län	240 667	8 008	3,3	2 331	3,4
Värmlands län	260 034	22 514	8,6	8 384	2,7
Örebro län	210 666	16 652	7,9	5 564	2,6
Västmanlands län	159 522	9 617	6,0	4 126	2,3
Kopparbergs län	239 025	13 605	5,7	6 280	2,2
Gävleborgs län	257 514	18 860	7,4	7 313	2,6
Västernorrlands län	256 666	11 382	4,4	8 634	1,3
Jämtlands län	121 400	6 970	5,7	2 424	2,9
Västerbottens län	166 107	3 859	2,3	1 973	2,0
Norrbottnens län	168 870	7 409	4,4	1 727	4,3
Från utlandet och okända orter		87			
Summa	5 638 583	351 454	6,2	142 128	2,4

Gulli Petrini.

sefullt som något annat — ordnades efter vårt mötes slut, ett sammanträde mellan oss såsom företrädare för den internationella rösträttsrörelsen och rösträttsintresserade underhusmedlemmar ur alla tre partier i ett av House of Common's kommittérum. En medlem av varje parti höll ett litet föredrag angående rösträtts-saken i England; för det konservativa partiet talade lord Robert Cecil, för det liberala mr Aeland, Under State Secretary och en av partiets inflytelserikaste medlemmar, och för arbetarpartiet mr Ramsay Macdonald. Samtliga voro överens, att ifall frågan ej kunde lösas nu innan de allmänna valen, vilka senast måste hållas 1915, så kommer vilken regering som helst, vare sig den blir konservativ eller liberal, att bli tvungen att upptaga frågan och genomföra den. Från vår sida besvarades talen av Mrs Chapman Catt och av fröken Annie Furuhjelm, vilken senare såsom finsk M. P. kunde tala om sina erfarenheter av arbetet inom lantdagen, ett arbete som hon funnit å ena sidan svårare än hon väntat, men å andra sidan också rikare och intressantare än hon väntat. Hennes tal lär ha gjort ett mycket starkt intryck på de närvarande underhusledamöterna. Efter sammanträdet voro vi inbjudna till te på parlamentsterrassen, där ett ivrigt och intresserat samspråk ägde rum. Hela detta lilla möte ansågs mycket betydelsefullt för den engelska rösträttsrörelsen, och säkerligen är det också lika betydelsefullt för rörelsen i de andra länderna. Själva det faktum att ledande underhusmedlemmar inom alla partier i engelska parlamentet ha ve-

Socialdemokraternas rösträttsmotion.

Den socialdemokratiska riksdagsgruppen har ånyo motionerat om allmän rösträtt för man och kvinna, som fyllt 21 år och ej står under förmyndarskap eller fattigvårdsstyrelsens målsmansskap. Samtidigt yrkas att valbarhet till Andra kammaren må tillkomma man och kvinna, som fyllt 25 år och äger valrätt inom riket, och valbarhet till Första kammaren man och kvinna, som fyllt 30 år och är röstberättigad inom sin kommun.

Det nybildade radikala borgarpartiet i Ungern upptar kvinnorösträtten på sitt program.

Denna händelse utgör ett bevis till de många andra att kvinnorösträttsrörelsen går framåt i Ungern, och den är så mycket mera anmärkningsvärd som de borgerliga radikalerna i likhet med socialdemokraterna hittills varit de enda organiserade motståndarna till kvinnans politiska rösträtt. Alla de, som nu utgöra det nya politiska partiet, ha under de sista åtta åren med all makt bekämpat den organiserade kvinnorörelsen, och att de nu känt sig manade att upptaga kvinnorösträtten på sitt program visar vilket uppfostrande och upplysande inflytande, de ungerska rösträttskvinnorna utövat under dessa år.

lat och sökt ett sammanträffande med den internationella rösträttsrörelsens representanter kastar väl om något ett klart ljus över den vikt och aktualitet man tillmäter vår fråga bland Englands ansvariga politici. Och England är dock England, världens politiska centrum

Anna Wicksell.

A.-B. JOHN V. LÖFGREN & Co

Kungl. Hofleverantör

Plkst. 429 Fredsgatan 3, Stockholm. A. T. 50 48

Sveriges äldsta, största o. bäst renommerade specialaffär i

Siden- & Ylle-Klädningsstyger

Prover t. landsorten sändas gratis o. franco.

47

Västerlånggatan
(f. d. Barnängens lokal).

ASTRID SÖDERQUIST

KAPPAFFÄR

1 Klass Damskrädderi.
Nyheter för säsongen inkomma dagligen.
Specialité:
J. A. WETTERGRENS FABRIKATER.

Kvinnornas opinionsyttring inför pressen.

När 351,454 kvinnor på en gång framföra sin önskan om full medborgarrätt, så måste deras ord för ett ögonblick överrösta dagens sorl, den stora mängden lystra och allas tankar åtminstone för det ögonblicket samla sig kring kvinnornas krav. Denna uppmärksamhet är givetvis av olika slag. Och ett typiskt bevis på hur allt tänkande nu sker partivis är de yttranden om kvinnornas opinionsyttring, som allmänhetens talande tunga, pressen, burit fram. Sympatierna finna vi i vänsterpressen, antipatierna, större eller mindre, i högerpressen. Men det är ju mindre förvånande efter allt vad den senare förut åstadkommit av illvilliga utläggningar av och varningar för namnsamlingen. Snarare är det förvånande att tonen nu ljuder så pass dämpad. För den optimistiske kunde det ju rentav te sig som de första symptomen av omvändelse. Men saken låter sig ju också på annat sätt förklara. Den grova ammunitionen är kanske redan förbrukad, eller också kan man ju vid oförsiktig användning därav råka skada, inte endast fienderna, rösträttskvinnorna, utan även vänner till högern, försvarskvinnor. De båda kategorierna låta sig ej så lättvindigt skiljas. Det fann t. ex. Cecilia Milow, då hon begav sig ut på expedition för att slå ihjäl rösträtten med försvarskvinnornas hjälp. Expeditionen misslyckades, och på de nya försvarslistorna, som ej gingo till storms mot rösträtten, läsas namn på högerkvinnor, som tagit livlig del i rösträttsarbetet. Jag är förvissad att dessa ej erkänna Nya Dagligt Allehanda, Svenska folkviljan m. fl. som talmän för sig då dessa förklara, att kvinnorna nu böra avstå från kravet på rösträtt för försvarets skull. Inte bara "de på huvudets vägnar bäst begåvade", för att använda Nya Dagligt Allehandas terminologi, utan t. o. m. de medelmåttigt begåvade förstå, att försvarsfrågans lösning inte lider det ringaste avbräck genom att riksdagen redan i år beviljar kvinnorna rösträtt.

De 351,454 namnen ha varit en svår nöt att knäcka. Det är nu inte bara de 5,000 18-21-åringarna, som desavoueras av Nya Dagligt Allehanda, utan även 21-åringarna och förresten även alla de andra, vunna genom till listbärerskor använda "övermaga flickor", vilkas agitatoriska undervisningsförmåga ej varit saklig och grundlig. — Högers ljusspridare i Västervik lämnar följande väderrika upplysningar: "Det har utsäts en ny petition under titeln 'Kvinnornas medborgarrätt', på vilken kvinnor mellan 18-21 särskilt anmodats underskriva." I en hastig vändning gör red. sedan ungmörna mellan 18-21 till riksdagsmän, som nödgas att sitta ett heldagsplenum och höra på debatter om den nya väglagen eller renbetesfrågan i Norrland. — Behöver inte den ljusdanken snytas och putsas? — Friherrinnan Akerhielm har på en 140 cm. spalt sökt avliva den liberala motionen om kvinnlig rösträtt. Inledningen är dock ett anmärkningsvärt erkännande: "Motionen är välskriven och urban i formen. Dess bemötande av motståndarnas argument kommer att synas oemotståndligt övertygande — för dem som redan äro övertygade.

Men även för dem som icke hava någon bestämd ståndpunkt i frågan komma de att synas ganska talande." För egen del har förf. kommit så långt att hon erkänner det teoretiskt berättigade i kvinnans politiska rösträtt. Vad som övertygat henne tycks vara slutsatser dragna av människans allmänna rösträtt och det politiska intresse, som ådagalagts av överklassens kvinnor under de sista åren. Det är av "lämplighetsbetraktning" hon ännu bekämpar kvinnorösträtten. Hennes huvudinvändning mot den verkar emellertid högst ologisk efter vad hon nyss sagt om överklasskvinnorna, nämligen "att de socialdemokratiska kvinnorna skulle i mycket större utsträckning använda sin rösträtt än övriga partiers". Det långa talets korta mening är emellertid att kvinnorna ej just nu skola ha rösträtt. "När, bästa friherrinna", fråga vi, "kommer för er den behagliga stunden?" Men vi betvivla att Sveriges kvinnor orka invänta den. Socialist-skräcken tycks vara det enda effektiva, som högerpressen i genomsnitt nu har att ta fram ur sin gamla rustkammare.

Lunds Dagblad (höger) är allt beröm värd, emedan den, trots partiets svängningar, alltid uttalat sig för kvinnorösträtt och, om vi ej missminna oss, klandrat politiska meningsfränder för deras hänsynslösa kampanj under namnsamlingens dagar. Vi ha emellertid svårt att följa med i tankeflykten, då tidningen nu beskyller den avgångna ministären för frågans fall under denna treårsperiod. Den Staaffska regeringen skulle nämligen försummat att vederbörligen utreda och anpassa frågan. — "Vad återstår att utreda?" fråga vi med häpnad och med tanke på de digra Reuterskiöldska och Widellska luntorna. "Och i vilket av länderna med kvinnorösträtt har frågan blivit så blött och stött?" fråga vi vidare. "From sounds to things" var väl förra regeringens mening då den framlade sin regeringsproposition, och det är väl även de liberalas och socialdemokraternas mening med årets rösträttsmotioner. Syndabockarna får Lunds Dagblad nog söka på närmare håll.

Inom vänsterpressen ställer man sig förstående och sympatisk. Rättfärdighetsskålen spela där en viktig roll. "Man ser inom partiet på frågan så, att den är en rättfärdighetsfråga, och då får inför detta faktum alla betänkligheter vika", skriver Borås Dagblad. Betänkligheterna äro i synnerhet att högern och möjligen även socialdemokraterna skola se sina skaror ökade i större proportion än de liberala. — "Ett krav, som är byggt på rättvisan", säger Hallands-Posten, "har en livsstyrka i sig som aldrig ger tappt, hur stor oförståelse det än möter till en början. I medvetande om kravets segerstyrka kämpa våra svenska kvinnor sin strid mot oförståelse med lugn och energi, och med lojala medel." — "Den senaste tidens händelser ha visserligen visat ett starkt ökat politiskt intresse bland kvinnorna, men just inte någon ökad beredvillighet hos de maktägande, på vilka det beror att lämna detta intresse dess legitima plats i samhället — högern synes finna det alldeles i sin ordning att kvinnorna tjäna dess sak såsom rätts- och ansvarslösa verktyg, och många kvinnor synas finna detsamma. — — — Även hos oss skola kvinnorna bli hela medborgare, lika visst som de redan blivit eller stå färdiga att bli det i våra grannländer,

och den seger, som deras sak vunnit där, skall egga och liva till fortsatt strid för dem även här", skriver Jämtlands-Kuriren. — "Icke minst för nykterhetsfrågans skull hoppas vi att kvinnornas krav på medborgarrätt måtte av riksdagen bifallas", skriver National-Kuriren. Alla dessa röster och ekon av röster från när och fjärran varsla om det spända intresse, som ute i landet följer rösträttsmotionerna, när de, stödda av de 351,454 kvinnorna, läggas fram till riksdagens avgörande.

Elin Wahlquist.

Till red. av Rösträtt för Kvinnor.

Med anledning av mitt referat i Er tidning sistlidne 15 juni av den i Göteborgspresen förda polemiken om Feminismen och läroverken, har d:r Hägg i en insändare i Ert senaste nummer ställt mig till ansvar. Men då svaren på de frågor han framställer finnas i referatet och — ännu fullständigare — i de inlägg fröknarna Kullgren och Philipson haft införda i G. H. T. d. 28-4 och d. 29-5, anser jag mig, för att spara min tid och tidningens utrymme, endast behöva hänvisa till dessa.

D:r H. förnekar att man i hans föredrag kan finna uttryck för kvinnoförakt i allmänhet. Även i detta fall ber jag att få hänvisa till urkällan: föredraget återgivet in extenso i Göteborgs Aftonblad d. 27 och 29 april. — Är det så, att alla däri förekommande invektiv mot kvinnor — "naivitet och okunnighet, hysteri och fanatism, egoism och beräkning", för att nämna några, upprepade i ett sammanhang — gälla uteslutande lärarinnor och inte oss samtliga, så har jag ju orätt att däri se kvinnoförakt i allmänhet, och jag är mycket glad över att d:r H. hyser hopp om oss andra åtminstone.

D:r H. förklarar sig vara fri från påverkan av prof. Lehmann. Jag medger gärna att det är kanske tvärtom, eller att den påfallande överensstämmelsen i alla punkter (icke endast rörande Stuart Mill) i de båda herrarnas uttalanden i kvinnofrågan beror på en *Wahlverwandschaft* av stort psykologiskt intresse.

Frigga Carlberg.

Internationella rösträttsalliansens huvudkvarter

7 Adam Street, Adelphi, London, W. C., motar med nöje alla främlingar, som önska upplysningar i rösträttsfrågor.

L. K. P. R:s sekreterare är bortrest under tiden 7 aug.—7 sept., och torde alla meddelanden ställas till L. K. P. R:s ordf. eller till Rösträttsbyrån.

Var skall man få ett gott kaffe!

Nykterhetskaféet & Konditoriet

S:t Eriksgatan 30. Allm. Tel. 237 28. Obs.! Enskilda rum finnas för komitéer och sällskaper.

Tillklippning o. Provning

av såväl kostymer som kjolar m. m. verkställes BILLIGT.

Damskrädderi Westerlund

Västerlånggatan 41. Allm. Tel. 106 33.

Skydda barnen mot olycksfall!

Fönsterskyddet "EFFEKTIV"

Praktiskt! Elegant! Pris 2 Kr. Försäljes i Järn- och Bosättningsaffärer samt direkt från

Allm. 173. Nordiska Varukompaniet, Drottninggatan 57. Riks 30 89.

E. Hults Kvinnliga Utbildningsskola

(f. d. Villa Hult, Kneippbaden)

Juridiska uppdrag. Soliditetsupplysningar. Placering av prima in-teckningar. Försäkringar alla slag.

INKASSO-TAXA: 1 procent (minimum Kr. 1.—) jämte porton och direkta utgifter, när laga åtgärder icke behöva vidtagas.

KARL ERIKSSON

KLARABERGSGATAN 40, 1 tr., (Hiss)

1:a klass Herr- & Damskrädderi

Gentlemans taylor. Tailleur pour dames. Dräkter och kappor senaste pariserstil fr. kr. 60:— utföres under full garanti.

Allm. Tel. 236 05 Riks Tel. Norr 507

NYA HUSAPOTEKET

STOCKHOLM

System: MIRTILLINE

Är ett nytt Husapotek, en vegetabilisk naturprodukt, ofelbart att använda mot Frost, Exem, Skoskav, Sår, Blodförgiftning, Finner, Pormaskar, Röd näsrot, Reformar, Hudlöshet, Myggbett, Insektsstyggn, Svåra magplågor, Blindtarmsaffektioner, Halsåkommer etc. Klåda och plågor upphöra genast. Prospekt och intyg från botade personer sändas mot 10 öre till svarsporto. Provburkar å 1,30 och 2 kr. mot postförsäkring. Agenter antagas överallt. Skriv genast till

Nya Husapoteket S. M. Stockholm 6.

Vår Mirtilline bör ej saknas i något hem.

Synmaskiner

Äro helt och hållet tillverkade inom landet, kunna i afseende på konstruktion, hållbarhet samt lätt och tyst gång icke blott mäta sig med utan övertäffa äfven de bästa utländska samt äro oomtvistligen billiga i förhållande till sin kvalitet.

OBS! Förmånliga afbetalningsvillkor.

Skräddare och Sömmerskor

erhålla såväl teoretisk som praktisk undervisning i tillskärning i Damgarderoben vid att hänvända sig till A. BERGKRANTZ, Barnhusgatan 6, 1 tr. ö. g. Tel 230 82. OBS. Kursen kostar 50 kr.

Svenska Bokföringsbyrån

Vasagatan 52, 1 tr. Kontorstid 10-2 e. m. Åtager sig förande av lagenliga räkenskaper efter nytt, dubbelt bokf. system för handel, industri, hantverk, lantbruk m. s. fr. 2 kr. pr mån. BOKSLUT, REVISIONER och deklarationer utföras raskt till moderata pris. UPPLÄGGER BOKFÖRINGAR för alla branscher efter moderna, arbetsbesparande metoder. LÄMNAR RÅD i bokföringsarbete.

Kappor, Promenaddräkter, Klädningar & Barnkläder

förfärdigas. Välsittande, gott arbete och billiga priser. OBS! Promenaddräkter — efter beställning från 45 kronor. — Lovisa Lundgren Engelbrekts-gatan 12 Allm. Tel. Ö. 64 00.

Rekommenderas som en erkänd god och närmande måltids- och läskedryck. Finnes på buteljer samt svagdricka på fat.

24 Upplandsgatan 24
— 1 tr. till vänster —
STOCKHOLM
HILDA HEDÉN
Dameklipping • Damskrädderi • Modeaffär
OBS! Specialité: SOGBESTÄLLNINGAR
Allm. Tel. 211 33

SVEA KAPPMAGASIN
(A. BERGKRANTZ)

Järnagatan 13, Södertälje. Telefon 750.
Första Klass Damskrädderi & Kappaffär

REKOMMENDERAS.
Beställningar av Kappor, Promenad-, Sport- & Rid-dräkter emottagas och utföras till bestämd tid. Stilfullt, välsittande och omsorgsfullt utfört arbete garanteras.
MODERNA TYGER. BILLIGA PRISER.

Rikstel. **KAFFELAGRET** Allm. tel. Norr 337. *9908.

Appelbergsgatan 40, Stockholm
Försäljer:
Extra godt rostadt Kaffe
à kr. 1:95 pr kg.

Alla som verkligen vilja hava ett utsökt godt Kaffe till billigt pris torde omgående rekvrirera. Sändes mot efterkraf eller försöktslikvid. Minsta parti som exp. är 2 kg. Vid köp av 20 kg. fraktfritt vid närmaste järnvägsstation.

Stockholms Ritkontor

rekommenderar sina i alla prislägen smakfulla och vackra handarbeten. Ritningar till broderier för klädningar utföras i extra vackra mönster.
Huvudaffär: DROTTNINGGATAN 30.
Filialet: Humlegårdsgatan 11, S:t Paulsgatan 1, Upplandsgatan 34.

E. SJÖSTRANDS
Damskrädderi & Kappaffär

Västerlånggatan 69, I. Hantverkaregatan 8
STOCKHOLM
Första Klass Damskrädderi.
Försälja Damdräkter, Kappor, Ulstrar och Fläckkappor av goda svenska tyger till moderata priser. Obs! Beställningar äfven då eget tyg tillsläppes. Allm. Tel. 234 79, 241 65.

börjar den 1:sta Februari. Ämnena äro Husmoderskurs med enklare och finare matlagning. Skicklig kokfru undervisar i den finare matlagningen. Examinerad lärarinna i den enklare samt i teori. Övriga ämnen äro Sång, Musik, Målning, Språk (infödda lärarinnor), Konstslöjd, Kläd- och Linnesömnad, Handarbeten, Samaritkurs. Alla ämnen äro valfria. OBS! Den enda skola i Stockholm med helpension och där eleverna samtidigt ha ett gott hem. Unga flickor, som skola vistas i Stockholm, mottagas i helpension. Skolan är inrymd i ett nytt modernt hus invid Strandvägen. Begär prospekt, vari utförliga upplysningar lämnas och där referenser av föräldrar till från skolan utgånga elever finnas intagna.
Adr. E. HULTS KVINNIGA UTBILDNINGSSKOLA, Artillerig. 6, 2 tr., Stockholm. R. T. 118 86. A. T. 289 40.

